

УДК 343.535

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.3-2.6>**Ю. В. Ключик**аспірантка кафедри кримінального права
Інституту права імені Володимира Сташиса
Класичного приватного університету**ЗЛОЧИНИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ
СТАТТЯМИ 218-1, 219, 220-1, 220-2 КК УКРАЇНИ
В СИСТЕМІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Статтю присвячено аналізу актуальних питань щодо визначення сутності і місця злочинів, передбачених такими статтями Кримінального кодексу України:

218-1 «Доведення банку до неплатоспроможності»,

219 «Доведення до банкрутства»,

220-1 «Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності»,

220-2 «Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи» в системі злочинів у сфері господарської діяльності (Розділ VII Особливої частини Кримінального кодексу України) у вітчизняній науці кримінального права.

У статті розглядаються питання щодо класифікації та проблем кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності відповідно до чинного Кримінального кодексу України.

Проведено стислий ретроспективний аналіз кримінального законодавства в цій сфері.

Звертається увага на те, що питання, пов'язані з правильною кваліфікацією злочинів у сфері господарської діяльності, мають важливе значення для теорії кримінального права та правозастосовної діяльності. Це свідчить про необхідність подальшого наукового пошуку з цієї проблематики.

Розглядаються питання щодо правової сутності злочинів, передбачених ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2 Кримінального кодексу України.

Досліджується система складів злочинів у сфері господарської діяльності.

Наводиться класифікація таких злочинів залежно від характеру посягання, сфери порушення суспільних відносин та безпосереднього об'єкта злочину.

Встановлюється, що найпоширенішими з видів класифікації господарських злочинів є ті, що пов'язані з належністю злочину до тієї чи іншої групи залежно від його видового об'єкта.

На основі проведеного дослідження робляться висновки про те, що злочини «Доведення банку до неплатоспроможності», «Доведення до банкрутства», «Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності» та «Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи» вчинюються у сфері банкрутства, банківської діяльності та фінансових відносин.

Ключові слова: злочини у сфері господарської діяльності, класифікація, систематизація, кваліфікація, характер посягання, суспільні відносини, безпосередній об'єкт злочину, злочини у сфері банкрутства.

Постановка проблеми. У процесі становлення України як правової демократичної держави та подальшого розвитку її ринкової економіки дедалі більшого значення набуває необхідність захисту прав суб'єктів господарювання та функціону-

вання банківської системи від ризиків, пов'язаних із банкрутством.

В Україні проблема правопорядку та законності у сфері господарювання є дуже гострою. Найчастіше за банкрутство підприємств майже ніхто не несе відповідальності, що, перш за все, зумовлює необхідність створення ефективного механізму

кримінально-правової протидії проявам доведення юридичних осіб (господарюючих суб'єктів), банків та інших фінансових установ до неплатоспроможності або банкрутства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремим аспектам кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з банкрутством, присвячували свої дослідження такі вчені, як П.П. Андрушко, І.Н. Бенедисюк, Н.О. Гуторова, Є.М. Васілін, О.О. Дудоров, О.Є. Звірко, А.М. Клочко, В.М. Кирилко, І.А. Клепицький, Б.Н. Колб, М.Й. Коржанський, О.О. Круглова, Н.А. Лопашенко, В.Н. Лук'янов, Н.М. Ляпунова, І.Ю. Михалев, М.І. Мельник, Р.О. Мовчан, О.І. Перепелиця, А.М. Ришелюк, В.В. Сташис, Є.Л. Стрельцов, М.В. Талан, В.Я. Тацій, М.І. Хавронюк, І.О. Харь та інші. Разом із тим, незважаючи на значний внесок, зроблений науковцями в дослідження цієї проблеми, та доповнення Кримінального кодексу України (далі – КК України) нормами, що регулюють відповідальність за доведення до неплатоспроможності або банкрутства, та інші суспільно небезпечні діяння в цій сфері (ст. 218-1 «доведення банку до неплатоспроможності»; ст. 219 «доведення до банкрутства»; ст. 220-1 «порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності»; ст. 220-2 «фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи»), деякі питання щодо проблем кваліфікації цих злочинів залишаються остаточно не вирішеними та потребують подальшого наукового пошуку. Це ж стосується і проблем, пов'язаних із визначенням правової сутності злочинів, кримінальну відповідальність за які передбачено ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2 КК України, та їх місця в системі злочинів у сфері господарської діяльності.

Мета статті – дослідження актуальних питань щодо визначення злочинів, передбачених ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2 КК України в системі злочинів у сфері господарської діяльності.

Виклад основного матеріалу. 2 березня 2015 р. Верховною Радою України

було прийнято Закон № 218-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб» [1], відповідно до якого Розділ VII Особливої частини КК України «Злочини у сфері господарської діяльності» було доповнено ст. 218-1 «Доведення банку до неплатоспроможності». А у подальшому, 16 липня 2015 р. Законом України № 629-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку» КК України доповнився ст.ст. 220-1 «Порушення порядку ведення бази даних про вкладників або порядку формування звітності», 220-2 «Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи» [2].

Злочини, передбачені ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2, є одними із злочинів у сфері господарської діяльності, стосовно класифікації яких у вітчизняній науці кримінального права є значна кількість поглядів, що відрізняються різноманітністю та широтою поглядів. При цьому одні автори, класифікуючи господарські злочини, насамперед, звертають увагу на характер посягання, а інші – на його об'єкт. Найпоширенішими з них є ті, що пов'язані з належністю злочину до тієї чи іншої групи залежно від його видового об'єкта. Так, О.О. Дудоров пропонував поділяти господарські злочини таким чином:

1) злочини проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших документів (ст.ст. 199, 200, 215, 223, 224 КК України);

2) злочини проти системи оподаткування (ст.ст. 204, 212, 216 КК України);

3) злочини проти системи бюджетного регулювання (ст.ст. 210, 211 КК України);

4) злочини проти системи валютного регулювання (ст.ст. 207, 208 КК України);

5) злочини проти порядку переміщення предметів через митний кордон України (ст. 201 КК України);

6) злочини проти порядку зайняття підприємницькою та іншою господарською діяльністю (ст.ст. 202, 203, 203-1, 205, 209, 209-1, 213, 214 КК України);

7) злочини проти прав і законних інтересів кредиторів (ст.ст. 218-222 КК України);

8) злочини проти добросовісної конкуренції (ст.ст. 206, 228, 229, 231, 232 КК України);

9) злочини проти прав і законних інтересів споживачів (ст.ст. 217, 225-227 КК України);

10) злочини проти порядку приватизації (ст.ст. 233-235 КК України) [3, с. 193].

Така систематизація не тільки достатньо повно відображує правову сутність кожного злочинного діяння, його об'єктивної сторони, але й має вказівки на об'єкт посягання.

Науковці В.М. Стратонов та О.С. Сотула пропонують іншу класифікацію, залежно від сфери порушення суспільних відносин:

1) злочини у сфері грошового обігу, валютного регулювання та валютного контролю (ст.ст. 199, 200, 207-209, 214 КК України);

2) злочини у сфері мобілізації коштів до бюджетів та державних цільових фондів (ст.ст. 202, 204, 212, 212-1 КК України);

3) злочини у сфері розподілу і використання бюджетних коштів (ст.ст. 210, 211 КК України);

4) злочини у сфері обороту державного комунального майна (ст.ст. 233-235 КК України);

5) злочини у сфері забезпечення свободи господарської діяльності, недопущення монополізму і недобросовісної конкуренції (ст.ст. 206, 228, 229, 231-232 КК України);

6) злочини у сфері забезпечення прав і законних інтересів споживачів товарів і послуг (ст.ст. 217, 225-227 КК України);

7) злочини у сфері виготовлення і використання документів у господарській діяльності (ст.ст. 215, 216, 223, 224 КК України);

8) злочини, які вчинюються у процесі банкрутства суб'єктів господарської діяльності (ст.ст. 218-221 КК України);

9) інші злочини у сфері господарської діяльності (ст.ст. 201, 203, 205, 222, 231 КК України) [4, с. 260].

Наступної класифікації за безпосереднім об'єктом злочину дотримуються В.Я. Тацій, В.М. Кириченко та О.І. Перепелиця, виокремлюючи:

1) злочини у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної сфери України (ст.ст. 199, 200, 201, 204, 207, 208, 210, 211, 212, 212-1, 215, 216 КК України);

2) злочини у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання (ст.ст. 202, 203, 203-1, 205, 206, 209, 209-1, 213, 214, 228, 229, 231, 232 КК України);

3) злочини у сфері банкрутства (ст.ст. 218, 219, 220, 221 КК України);

4) злочини у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів (ст.ст. 222, 223, 223-1, 223-2, 224, 232-1, 232-2 КК України);

5) злочини у сфері обслуговування споживачів і захисту їх прав (ст.ст. 217, 225, 226, 227 КК України);

6) злочини у сфері приватизації державного і комунального майна (ст.ст. 233-235 КК України) [5, с. 186-187].

Всі ці способи підрозділу злочинів у сфері господарської діяльності на групи мають бути, оскільки тим чи іншим чином відображають їх правову сутність. Проблеми такої класифікації полягають у тому, що деякі зі злочинів у сфері господарської діяльності одночасно можуть порушувати закон у кількох сферах. Так, наприклад, шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222) однаково може бути зараховане як до злочинів проти прав і законних інтересів кредиторів, так і до злочинів проти системи оподаткування. Злочинні діяння, передбачені ст. 219 (доведення до банкрутства) та ст. 218-1 (доведення банку до неплатоспроможності), можуть розцінюватися як злочини у сфері банкрутства та як такі, що посягають на бюджетну систему України. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (ст. 229) – як злочин проти добросовісної конкуренції та як такий, що посягає на права і законні інтереси споживачів тощо. Цю ситуацію під час класифікації злочинів у сфері господарської діяльності дещо врегулювали В.М. Стратонов та О.С. Сотула, виділивши пункт «інші злочини у сфері господарської діяльності».

Проблеми визначення правової сутності господарських злочинів полягають також у складності їх безпосередньої кваліфікації,

оскільки вони за багатьма своїми ознаками є схожими зі злочинами проти власності та злочинами у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Також значна кількість статей, передбачених Розділом VII КК України, є бланкетними, тобто такими, що відсилають суб'єктів права до норм інших нормативно-правових актів, які необхідно виконувати.

З іншого боку, на систему господарювання також посягають деякі інші злочини, кримінальну відповідальність за які передбачено іншими розділами КК України, наприклад: ст. 239-1 «Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель»; ст. 239-2 «Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах»; ст. 246 «Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу»; ст. 247 «Порушення законодавства про захист рослин»; ст. 248 «Незаконне полювання»; ст. 249 «Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом»; ст. 254 «Безгосподарське використання земель» та деякі інші.

Крім того, протягом останніх років Розділ VII КК України зазнав значних змін. Багато статей у рамках гуманізації кримінального законодавства було декриміналізовано. Вони перейшли у площину адміністративного права. Найсуттєвіших змін Розділ VII «Злочини у сфері господарської діяльності» зазнав у 2011 р. Так, відповідно до Закону України № 4025-VI від 15.11.2011 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» [6] з Розділу VII Особливої частини КК України було виключено: ст. 202 «порушення порядку заняття господарською діяльністю та діяльністю з надання фінансових послуг»; ст. 203 «заняття забороненими видами господарської діяльності»; ст. 207 «ухилення від повернення виручки в іноземній валюті»; ст. 208 «незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків»; ст. 214 «порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння»; ст. 215 «підроблення знаків поштової

оплати і проїзних квитків»; ст. 217 «незаконне виготовлення, збут або використання державного пробірної клейма»; ст. 218 «фіктивне банкрутство»; ст. 220 «приховування стійкої фінансової неспроможності»; ст. 221 «незаконні дії у разі банкрутства»; ст. 223 «розміщення цінних паперів без реєстрації їх випуску»; ст. 225 «обман покупців та замовників»; ст. 226 «фальсифікація засобів вимірювання»; ст. 228 «примушування до антиконкурентних узгоджених дій»; ст. 234 «незаконні дії щодо приватизаційних паперів»; ст. 235 «недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна або підприємств та їх подальшого використання». Також змінено редакцію ст. 201 «Контрабанда» (щодо предмета злочину) та ст.ст. 200, 203-1, 203-2, 204, 205, 206, 209, 209-1, 212, 212-1, 213, 216, 219, 222, 222-1, 223-1, 223-2, 224, 227, 229, 231, 232, 232-1, 232-2, 233 КК України. Тобто змінила більшість складів злочинів у сфері господарської діяльності, декриміналізовано практично всі норми, які передбачали кримінальну відповідальність за злочини, пов'язані з банкрутством.

Натомість Кодекс України про адміністративні правопорушення було доповнено такими статтями: ст. 135-1 «Підроблення проїзних квитків і знаків поштової оплати»; ст. 162-1 «Ухилення від повернення виручки в іноземній валюті»; ст. 162-2 «Незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків»; ст. 162-3 «Порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння»; ст. 164-15 «Приховування стійкої фінансової неспроможності»; ст. 164-16 «Зайняття забороненими видами господарської діяльності»; ст. 166-14 «Недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна або підприємств та їх подальшого використання»; ст. 166-15 «Незаконні дії щодо приватизаційних паперів»; ст. 166-16 «Незаконні дії у разі банкрутства»; ст. 166-17 «Фіктивне банкрутство»; ст. 166-18 «Примушування до антиконкурентних узгоджених дій»; ст. 171-2 «Фальсифікація засобів вимірювання»; ст. 189-3 «Незаконне виготовлення, збут або використання

державного пробірною клейма»; ст. 155-2 «Обман покупця чи замовника»; ст. 164 «Порушення порядку провадження господарської діяльності»; ст. 166-8 «Порушення порядку зайняття діяльністю з надання фінансових послуг»; ст. 167 «Введення в обіг або реалізація продукції, яка не відповідає вимогам стандартів» [6].

Певні зміни у VII Розділ КК України також вносились протягом наступних шести років (наприклад закони України: № 71-VIII від 28.12.2014 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо податкової реформи»; № 770-VIII від 10.11.2015 р. «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні»; № 2052-VIII від 18.05.2017 р. «Про внесення змін до статті 201 Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди частин вогнепальної зброї» та інші). Тож із часом видозмінювалася і система класифікації господарських злочинів, відповідно до змін у законодавстві. Однією з найбільш цікавих систем такої класифікації є запропонована О.О. Дудоровим. Науковець виділяє вісім груп кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності:

1) злочини проти системи грошового обігу, фондового ринку і порядку обігу деяких документів (ст.ст. 199, 200, 216, 222-1, 223-1, 224, 232-1, 232-2 КК України);

2) злочини проти системи оподаткування і системи загальнообов'язкового державного соціального страхування (ст.ст. 204, 212, 212-1 КК України);

3) злочини проти бюджетної системи (ст.ст. 210, 211 КК України);

4) злочини проти порядку переміщення предметів через митний кордон України (ст. 201 КК України). (Відповідно до Закону України № 2531-VIII від 06.09.2018 р. сюди ж належить і ст. 201-1 «Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України»);

5) злочини проти порядку зайняття господарською діяльністю (ст.ст. 203-1, 203-2, 205, 205-1, 206, 206-2, 209, 209-1, 213, 227 КК України);

6) злочини проти прав кредиторів (ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2, 222 КК України);

7) злочини проти засад добросовісної конкуренції (ст.ст. 229, 231, 232 КК України) [7, с. 605-606].

Цікавою щодо систематизації господарських та пов'язаних із ними злочинів (так само як і корупційних злочинів) видається думка О.В. Шаповал. Дослідниця виділяє:

1) економічні злочини, якими, відповідно до її бачення проблематики, є злочини у сфері банківської діяльності та фінансових відносин (ст.ст. 200, 218-1, 219, 220-1, 220-2, 222, 222-1, 223-1, 223-2, 224, 231, 232, 232-1, 232-2 КК України);

2) інші злочини, вчинення яких пов'язане з посяганням на фінансові ресурси банків чи інших фінансових установ або з використанням таких установ (ст.ст. 209, 361-363-3, 190, 191 КК України);

3) злочини, пов'язані з порушенням бюджетного законодавства (ст.ст. 210, 211, а також до цієї групи можна у деяких конкретних випадках зараховувати ст.ст. 191, 222, 364, 365, 366, 367, 368 КК України);

4) злочини у сфері оподаткування (ст.ст. 212, 212-1 КК України) та інші злочини, якщо вони спрямовані проти податкової системи та на заподіяння шкоди у вигляді ненадходження податків, зборів (інших обов'язкових платежів: ст.ст. 201, 204, 205, 209, 213, 216, 219, 222, 358, 366 КК України);

5) злочини у сфері приватизації (стаття 233 КК України);

6) злочини суб'єктів господарювання, вчинені під час здійснення господарської діяльності (ст.ст. 199, 203-1, 203-2, 204, 205, 205-1, 213, 216, 219, 222, 227, 229) та деякі інші злочини, які вчинено суб'єктом господарювання (можна навіть уточнити – його службовою або іншою вповноваженою особою) під час здійснення господарської діяльності [8, с. 15].

Тут же як корупційні злочини О.В. Шаповал виділяє ст.ст. 364, 365, 365-2, 368, 368-2 КК України, які, на її думку, також

можуть бути зараховані до економічних злочинів [8, с. 15].

Отже, злочини, передбачені ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2 КК України (свого часу і ст.ст. 218, 220, 221), в системі злочинів у сфері господарської діяльності прийнято систематизувати як:

1) злочини проти прав і законних інтересів кредиторів;

2) злочини, що вчинюються у процесі банкрутства суб'єктів господарської діяльності;

3) злочини у сфері банкрутства;

4) злочини у сфері банківської діяльності та фінансових відносин.

Певною мірою кожен із цих пунктів систематизації відповідає дійсності, адже злочини, передбачені ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2, відповідно до їх диспозицій, завдають великої матеріальної шкоди державі або кредитору (ст.ст. 218-1 та 219), а також порушують нормальну роботу банків, фінансових організацій чи установ, наслідком чого (хоча це безпосередньо і не передбачено ст.ст. 220-1 та 220-2, оскільки за своєю конструкцією ці злочини з формальним складом) є порушення прав і законних інтересів кредиторів (наприклад вкладників). Водночас всі ці злочини тим чи іншим чином, пов'язані з системою і порядком банкрутства та порушеннями у цій сфері, можуть бути зараховані до злочинів у сфері банкрутства, як свого часу ст.ст. 218, 220 та 221 КК України.

Ст. 218-1 та ст. 219 КК України безпосередньо передбачають кримінальну відповідальність за доведення банку до неплатоспроможності (ст. 218-1) та доведення до банкрутства суб'єкта господарської діяльності (ст. 219). Об'єктивна ж сторона злочину, передбаченого ст. 220-2 КК України, виражається у: 1) внесенні змін до документів або реєстрів бухгалтерського обліку; 2) внесенні у звітність фінансової установи завідомо неповних або недостовірних відомостей про угоди, зобов'язання, майно установи, у тому числі яке перебуває в довірчому управлінні, чи про фінансовий стан установи; 3) підтвердженні такої інформації; 4) наданні такої інформації Національному банку України; 5) опублікуванні чи розкритті такої інформації в порядку, визначеному законодав-

ством України. При цьому склад злочину характеризується наявністю спеціальної мети – приховування ознак банкрутства чи стійкої фінансової неспроможності або підстав для обов'язкового відкликання (анулювання) у фінансової установи ліцензії або визнання її неплатоспроможною [9]. Отже, цей злочин полягає у вчиненні незаконних дій у разі банкрутства або фінансової неспроможності.

Ст. 220-1 КК України належить до злочинів у сфері банкрутства, скоріше, опосередковано. Суспільно небезпечне діяння, передбачене нею, по-перше, порушує нормальну роботу банків, фінансових організацій чи установ, по-друге, злочинне діяння, передбачене ч. 1 ст. 220-1, об'єктивна сторона якого полягає у внесенні керівником або іншою службовою особою банку завідомо неправдивих відомостей про вкладників до бази даних [9], вчинюється у сфері банківської діяльності та посягає на права і законні інтереси кредиторів (вкладників). Але якщо злочинне діяння, передбачене ст. 220-1 (ч. 4), вчинюється у формі умисного пошкодження або знищення керівником або іншою службовою особою банку бази даних про вкладників або вчинені дії, що унеможливають ідентифікацію вкладника за інформацією, наявною в базі даних про вкладників, або вчинені дії, наслідком яких є незаконне збільшення суми витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, пов'язаних із виведенням банку з ринку, або унеможливають початок здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможного банку [9], то цей злочин не тільки посягає на права та законні інтереси кредиторів, але також є пов'язаним із банкрутством (неплатоспроможним банком).

Висновки. Отже, ґрунтуючись на зазначеному, можна дійти висновку, що злочини, передбачені ст.ст. 218-1, 219, 220-1, 220-2 КК України, вчинюються у сфері банкрутства, банківської діяльності та фінансових відносин.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 17. Ст. 122. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 43. Ст. 386. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Кримінальне право України. Особлива частина. Підручник / Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін. За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. Київ : Юридична думка, 2004. 656 с.
4. Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини. Навчальний посібник / За заг. ред. В.М. Стратонові. Київ : Істина. 2007. 400 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина. Підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. За ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Харків : Право. 2010. 608 с.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2012. № 25. Ст. 263. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Дудоров О.О. Кримінальне право. Навчальний посібник / За заг. ред. М.І. Хавронюка. Київ : Ваіте. 2014. 944 с.
8. Шаповал О.В. Криміналістичне забезпечення розслідування економічних злочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ : Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2017. 22 с.
9. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-03. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

Kliuchyk Yu. Crimes envisaged by the articles 218-1, 219, 220-1, 220-2 Criminal code of Ukraine in system of crimes in the field of economic activity

The article is sanctified to the analysis of pressing questions in relation to determination of essence and place of the crimes envisaged by the next articles of the Criminal code of Ukraine:

218-1 "Taking of bank to insolvency",

219 "Taking to bankruptcy",

220-1 "Violation of order of conduct of database or order of forming of accounting about depositors",

220-2 "Falsifications of financial documents and accounting of financial organization, concealment of insolvency of financial institution or grounds for the recall (cancellation) of license of financial institution" in the system of crimes in the field of economic activity (Division of VII of Special part of the Criminal code of Ukraine) in home science criminal.

In the article questions are examined in relation to classification and problems of qualification of crimes in the field of economic activity in accordance with the operating Criminal code of Ukraine.

The compressed retrospective analysis of criminal legislation is conducted in the field of it.

Attention applies on that the questions related to correct qualification of crimes in the field of economic activity have an important value for the theory of criminal right and application of right is in practice. It testifies to the necessity of further scientific search from this range of problems.

Questions are examined in relation to legal essence of the crimes envisaged by the articles 218-1, 219, 220-1, 220-2 the Criminal code of Ukraine.

The system of syllables of crimes is investigated in the field of economic activity.

Classification over of such crimes is brought depending on character of encroachment, sphere of violation of public relations and direct object of crime.

It is set that most widespread from the types of classification of economic crimes are those that is related to attributing of crime to the that or other group depending on his specific object.

On the basis of undertaken a study drawn conclusion that crimes of "Leading to of bank are to insolvency", "Taking to bankruptcy", "Disturbing of conduct of database or order of forming of accounting" about depositors and "Falsification of financial documents and accounting of financial organization, concealment of insolvency of financial institution or grounds for the recall (cancellation) of license of financial institution" of come true in the field of bankruptcy, bank activity and financial relations.

Key words: *crimes in the field of economic activity, classification, systematization, qualification, character of encroachment, public relations, direct object of crime, crimes in the field of bankruptcy.*